

Oddlužení

Okolnost, že dlužnice nesplnila podstatnou část splátkového kalendáře jen proto, že se spolehla na zjevně nesprávné „poučení“ insolvenčního soudu o výši částky, kterou zbývá doplatit, aby nezajištěným věřitelům uhradila předepsanou (nejnižší) kvótu splátek, není důvodem k tomu, aby insolvenční soud nepřijal rozhodnutí dle § 418 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 NSČR 28/2017, ze dne 29.6.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužnice M.G., bytem v H., zastoupené JUDr. M.O., advokátkou, se sídlem v P., vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. KSHK 41 INS 12363/2010, o zrušení oddlužení, o dovolání dlužnice proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. června 2016, č. j. KSHK 41 INS 12363/2010, 3 VSPH 618/2016-B-73, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Usnesením ze dne 28. ledna 2016, č. j. KSHK 41 INS 12363/2010-B-56, Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „insolvenční soud“):

- [1] Zrušil schválené oddlužení dlužnice (M.G.) [bod I. výroku].
- [2] Prohlásil konkurs na majetek dlužnice (bod II. výroku).
- [3] Určil, že konkurs bude projednáván jako nepatrný (bod III. výroku).
- [4] Oznámil, že účinky prohlášení konkursu nastávají okamžikem zveřejnění tohoto usnesení v insolvenčním rejstříku (bod IV. výroku).

Insolvenční soud vyšel zejména z toho, že:

- [1] Usnesením ze dne 27. dubna 2011, č. j. KSHK 41 INS 12363/2010-B-8, ve znění usnesení ze dne 18. ledna 2013, č. j. KSHK 41 INS 12363/2010-B-27, schválil oddlužení dlužnice plněním splátkového kalendáře, v němž dlužnici uložil, aby počínaje 25. květnem 2011 a dále každý měsíc po dobu následujících 5 let z příjmů, které získá po schválení oddlužení, hradila prostřednictvím insolvenčního správce nezajištěným věřitelům částku stanovenou podle § 398 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), a to po odečtení stálých měsíčních plateb určených pro insolvenčního správce ve výši 900 Kč měsíčně a tomu odpovídající daně z přidané hodnoty.
- [2] Podle průběžných zpráv insolvenčního správce nebylo oddlužení řádně plněno, insolvenční soud proto nařídil na den 29. července 2015 jednání o zrušení oddlužení, na němž dlužnice slíbila zajistit příjmy postačující k plnění splátkového kalendáře.
- [3] V poslední průběžné zprávě ze dne 30. září 2015 navrhl insolvenční správce zrušení oddlužení a prohlášení konkursu na majetek dlužnice, s tím, že dlužnice prozatím uspokojila (jen) 11,6 % pohledávek svých nezajištěných věřitelů, neuhradila dluh na odměně a hotových výdajích insolvenčního správce a nadále nehradí žádné splátky, ačkoli na jednání konaném dne 29. července 2015 slíbila, že své příjmy navýší.

Na tomto základě měl insolvenční soud za prokázané, že jsou splněny podmínky pro zrušení oddlužení a řešení úpadku dlužnice konkursem, jelikož dlužnice neplní podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení (nehradí splátky stanovené v usnesení o schválení oddlužení), v důsledku čehož jí vznikl i dluh na odměně a hotových výdajích insolvenčního správce.

Insolvenční soud dále zdůraznil, že vzhledem k tomu, že dlužnice nemá žádný postižitelný příjem, je rovněž zřejmé, že podstatnou část splátkového kalendáře nebude možné splnit, neboť dlužnice by musela ve zbývajících 3 měsících plnění splátkového kalendáře (počínaje únorem 2016) poukázat na účet majetkové podstaty nejméně 64.311 Kč měsíčně.

K odvolání dlužnice Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným usnesením potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

Odvolací soud nejprve zdůraznil, že insolvenční soud je již v průběhu oddlužení plněním splátkového kalendáře povinen zohlednit zjištění, že dlužník s ním spojené povinnosti v podstatné míře neplní, a že z tohoto důvodu nelze očekávat završení oddlužení osvobozením dlužníka od placení zbytku jeho dluhů dle § 414 a násl. insolvenčního zákona.

Proces oddlužení - pokračoval odvolací soud - je pak třeba ukončit za podmínek stanovených v § 418 insolvenčního zákona, přičemž k takovému rozhodnutí, učiněnému ve prospěch všech věřitelů, nepotřebuje insolvenční soud jako strážce jejich společného zájmu ani návrh žádného z věřitelů.

Odvolací soud vyšel z toho, že dlužnice ke dni podání odvolání (k 17. únoru 2016) uhradila po dobu 60 měsíců trvání splátkového kalendáře 11,6 % pohledávek svých nezajištěných věřitelů, s tím, že i kdyby byla v jejich prospěch započtena mimořádná splátka (z 26. dubna 2016) ve výši 103.680 Kč, byly by pohledávky nezajištěných věřitelů uspokojeny jen v rozsahu 20,3 %.

Odvolací soud konstatoval, že dlužnice svým postojem (úhradou mimořádné splátky v posledním měsíci splátkového kalendáře) projevila snahu o co nejvyšší uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů. Tato okolnost by však při posouzení důvodnosti zrušení schváleného oddlužení mohla mít význam, jen kdyby dlužnice splnila splátkový kalendář (což se nestalo).

Odvolací soud ve shodě s insolvenčním soudem uzavřel, že podstatnou část splátkového kalendáře nebude možné splnit, dodává, že nesplnění 30 % limitu (stanoveného pro uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů) v rozsahu jedné třetiny nelze hodnotit jinak než jako nesplnění podstatné části splátkového kalendáře.

Proti usnesení odvolacího soudu podala dlužnice dovolání, jehož přípustnost vymezuje tak, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího soudu nebyla dosud vyřešena, a současně se jedná o případ, kdy má být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolatelka namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci [uplatňuje tak dovolací důvod dle § 241a odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“)], a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil.

Dovolatelka akcentuje, že poté, co dle pokynu odvolacího soudu učiněného na jednání o zrušení oddlužení konaném dne 20. dubna 2016 uhradila mimořádnou splátku ve výši 103.680 Kč (sestavující z částky 14.015 Kč určené k uspokojení přednostních pohledávek insolvenčního správce a z částky 89.665 Kč určené k uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů), odvolací soud na dalším jednání o zrušení oddlužení konaném dne 15. června 2016 uvedl, že došlo k početní chybě, neboť ke splnění splátkového kalendáře zbývá ještě doplatit 100.000 Kč.

Podle dovolatelky tím odvolací soud zavínil, že uplynula lhůta 5 let stanovená ke splnění splátkového kalendáře a že nesplnila podmínku oddlužení spočívající v úhradě pohledávek nezajištěných věřitelů alespoň do výše 30 %. Přitom zdůrazňuje, že v důsledku nesprávného postupu odvolacího soudu (za

nějž nemůže nést odpovědnost ani následky) jí vznikla závažná újma.

Dále dovolatelka namítá, že soudy nižších stupňů náležitě nezkoumaly oprávněnost a výši pohledávky uplatněné SMART HYPO s. r. o. (dále jen „společnost S.“). Poukazuje na to, že tuto pohledávku splácí jako ručitelé i její rodiče F.H. a L.H. (v rámci řešení jejich úpadku oddlužením plněním splátkového kalendáře). Podle dovolatelky není rovněž zřejmé, jakým způsobem bylo naloženo s finančními prostředky získanými zpeněžením nemovitosti, jež zajišťovala úvěrovou pohledávku společnosti S.

Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným podle § 237 o. s. ř. pro řešení problematiky dovoláním předestřené, kterou se dovolací soud v dovoláním otevřených souvislostech dosud nezabýval.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), se ze spisu nepodávají. Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Nejvyšší soud se výkladem ustanovení § 418 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona (jehož aplikace sama postačuje ke zrušení schváleného oddlužení a prohlášení konkursu na majetek dlužnice) zabýval v usnesení ze dne 28. února 2013, sen. zn. 29 NSČR 12/2013, uveřejněném pod číslem 77/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, které je - stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže - dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu.

V něm Nejvyšší soud vyložil, že je-li v době trvání účinků schváleného oddlužení plněním splátkového kalendáře zjevné, že jeho podstatnou část nebude možné splnit, rozhodne insolvenční soud o přeměně schváleného oddlužení v konkurs. Dále uzavřel, že lhůta 5 let stanovená insolvenčním zákonem dlužníku ke splácení pohledávek věřitelů při schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře je lhůtou konečnou (nejzazší), přičemž její počátek určuje pro danou insolvenční věc vždy termín první splátky určený rozhodnutím o schválení oddlužení (§ 406 odst. 3 písm. a/ insolvenčního zákona).

Skutkový stav věci, jak z něj vyšel odvolací soud, lze shrnout tak, že v době, kdy insolvenční soud rozhodl o zrušení schváleného oddlužení (v 58 měsíci trvání splátkového kalendáře), dlužnice uspokojila pohledávky svých nezajištěných věřitelů jen do výše 11,6 %, přičemž neměla žádný příjem, z něhož by byla schopna hradit splátky dle splátkového kalendáře. V průběhu odvolacího řízení dlužnice uhradila mimořádnou splátku ve výši 103.680 Kč, čímž došlo ke zvýšení rozsahu uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů z 11,6 % na 20,3 %.

S odvolacím soudem lze souhlasit v tom, že úhradou mimořádné splátky se okolnosti rozhodné pro závěr, že podstatnou část splátkového kalendáře nebude možné splnit, nezměnily. Nesplnění 30 % limitu stanoveného pro uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů (§ 395 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona) v rozsahu jedné třetiny vskutku nelze hodnotit jinak než jako nesplnění podstatné části splátkového kalendáře. Vzhledem k tomu, že v průběhu odvolacího řízení uplynula lhůta 5 let stanovená ke splácení splátek pohledávek věřitelů, je navíc zjevné, že dlužnice nezajištěným věřitelům předepsanou (nejnižší) kvótu splátek v oddlužení již (definitivně) neuhradí.

Zbývá zodpovědět otázku, zda byl důvod přikročit ke změně výše uvedených judikatorních závěrů v situaci, kdy odvolací soud na jednání o zrušení oddlužení konaném dne 20. dubna 2016 (B-65) dlužníci nesprávně „poučil“ o výši částky, kterou je třeba doplatit ke splnění splátkového kalendáře.

Dovolatelka tvrdí, že podstatnou část splátkového kalendáře nesplnila (jen) v důsledku nesprávného „pokynu“ odvolacího soudu a že tuto okolnost jí při posuzování toho, zda byly splněny předpoklady pro zrušení schváleného oddlužení podle § 418 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona nelze klást k tíži.

Nejvyšší soud tuto námitku neshledal opodstatněnou. Dovolatelce, která mohla (a měla) mít aktuální informace o průběhu plnění splátkového kalendáře, totiž nic nebránilo v tom, aby sama učinila správný závěr (revidovala nesprávný závěr odvolacího soudu) o výši částky, kterou zbývalo doplatit ke splnění splátkového kalendáře.

Z tabulkového přehledu plnění splátek připojeného ke sdělení insolvenčního správce (JUDr. K.P.) ze dne 12. dubna 2016 (B-64) přitom lze dovodit, že po odečtení částky 119.695 Kč (jež byla splacena na úhradu pohledávek nezajištěných věřitelů) od částky 309.360 Kč (představující 30 % celkové sumy zjištěných pohledávek nezajištěných věřitelů, jež činí 1.031.200 Kč) zbývalo doplatit na uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů 189.665 Kč (nikoli 89.665 Kč).

Akceptace argumentace dovolatelky by navíc znamenala nepřijatelný zásah do práv nezajištěných věřitelů, kteří v případě řešení úpadku dlužníka oddlužením mají obdržet na úhradu svých pohledávek vše, na co mají právo podle zvoleného (schváleného) „způsobu“ (formy) oddlužení. U oddlužení plněním splátkového kalendáře se ve vztahu k nezajištěným věřitelům dlužníka prosazuje jako základní pravidlo formulované v § 398 odst. 3 větě první insolvenčního zákona (povinnost dlužníka po dobu 5 let měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky). K tomu srov. např. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. července 2014, sen. zn. 29 NSČR 53/2012, uveřejněného pod číslem 10/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

Akceptovat argumentaci dovolatelky by současně znamenalo uvažovat (opět na úkor nezajištěných věřitelů) o možnosti přiznat dlužníci osvobození od placení zbytku dluhů (srov. § 415 insolvenčního zákona) jen proto, že odvolací soud na jednání o zrušení oddlužení pochybil při výpočtu částky nutné pro uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů v minimálně 30 % rozsahu.

Jinak řečeno, okolnost, že dlužnice nesplnila podstatnou část splátkového kalendáře jen proto, že se spolehla na zjevně nesprávné „poučení“ insolvenčního soudu o výši částky, kterou zbývá doplatit, aby nezajištěným věřitelům uhradila předepsanou (nejnižší) kvótu splátek, není důvodem k tomu, aby insolvenční soud nepřijal rozhodnutí dle § 418 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona.

Jestliže dovolatelce vznikla v důsledku nesprávného postupu (pokynu) odvolacího soudu závažná újma, jak tvrdí v dovolání, lze její náhradu požadovat dle zákona č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Nejvyšší soud nepovažuje za důvodnou ani výhradu, podle níž nebyla náležitě zkoumána otázka oprávněnosti a výše přihlášené pohledávky společnosti S. Nejde totiž o otázku hmotného ani procesního práva, na níž rozhodnutí odvolacího soudu závisí (§ 237 o. s. ř.; viz i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. července 2013, sen. zn. 29 NSČR 53/2013).

Odvolací soud v napadeném usnesení uzavřel, že podstatnou část splátkového kalendáře nebude (není) možné splnit, neboť dlužnice (v průběhu zákonem předepsaných 5 let) uhradila jen cca 20 %

zjištěných pohledávek (všech) nezajištěných věřitelů. Tento závěr dovolatelka nijak nezpochybňuje.

V souvislosti s tvrzením dovolatelky, že pohledávku společnosti S řádně splácí jako ručitelé i její rodiče F.H. a L.H. v rámci řešení jejich úpadku oddlužením plněním splátkového kalendáře, pak nelze přehlédnout, že usneseními ze dne 30. července 2014, č. j. KSHK 42 INS 6308/2010-B-90 a č. j. KSHK 42 INS 6312/2010-B-5, insolvenční soud zrušil schválené oddlužení dlužníka F.H. a dlužnice L.H. a na jejich majetek prohlásil konkurs.

S přihlédnutím k době vydání napadeného rozhodnutí je pro dovolací řízení rozhodný občanský soudní řád v aktuálním znění (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. dubna 2014, sen. zn. 29 NSČR 45/2014, uveřejněné pod číslem 80/2014 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)